

Pokračujeme v boji
s nelegálnymi reklamami

str. 2

Reklamný smog v našich uliciach predstavuje nielen estetický problém. Bojovať s neželanými reklamnými zariadeniami začalo mesto Žilina už v minulosti, keď popri hlavnom cestnom ťahu na Martin či Kysuce zmizli nelegálne bilbordy.

Čo prinieslo decembrové
mestské zastupiteľstvo

str. 4

V programe posledného tohoročného Mestského zastupiteľstva v Žiline dominovalo množstvo dôležitých tém. Vzhľadom na aktuálnu epidemiologickú situáciu rokovali poslanci prostredníctvom videokonferencie.

Žilina má bezbariérovú komisiu

str. 9

Primárnym cieľom činnosti komisie je vytvoriť pre ľudí so zdravotným postihnutím podmienky pre plné využitie ich práv a ich aktívne zapojenie do spoločnosti vo všetkých oblastiach života, vrátane podpory ich nezávislosti.

RADNIČNÉ NOVINY

MESTA ŽILINA

Číslo 1

Ročník 3

JANUÁR 2021
Mesačník

ZADARMO
do každej schránky

www.zilina.sk
f Mesto Žilina

EV 5837/19
ISSN 1339-8830

Okno príležitostí pre Žilinu

Mesto Žilina v decembri úspešne zavŕšilo prípravu kandidatúry na titul Európske hlavné mesto kultúry pre rok 2026 odovzdaním prihlášky. Momentálne sa projektový tím pripravuje na prezentáciu pred medzinárodnou porotou, ktorá sa uskutoční začiatkom februára.

[pokračovanie článku na str. č. 3](#)

Pokračujeme v boji s nelegálnymi reklamami

Reklamný smog v našich uliciach predstavuje nielen estetický problém. Trendom moderných európskych miest je z frekventovaných mestských verejných priestorov reklamné zariadenia odstraňovať. Bojovať s neželaným reklamným smogom začalo mesto Žilina už v minulosti, keď popri hlavnom cestnom ťahu na Martin či Kysuce zmizli nelegálne billboardy.

Autor: VM

Na konci novembra žilinská samospráva odstránila ďalších deväť reklamných stavieb – billboardov, ktoré stáli na pozemkoch mesta (ulice Vysokoškolákov, Nešporova, Tajovského, Hlinská, Matice slovenskej, Kvačalova, Priemyselná) bez platnej nájomnej zmluvy. Na decembrovom mestskom zastupiteľstve poslanci rozhodli o vyradení piatich reklamných veží z Hlinkovho námestia. Keďže sú dlhodobo nevyužívané a chátrajú, mesto sa ich rozhodlo zlikvidovať.

V minulom roku radnica odstraňovala nelegálne umiestnené reklamy najmä v mestskej pamiatkovej rezervácii. Z pozemkov mesta a verejného priestranstva bolo takto postupne odstránených 85 percent spaspotizovaných reklamných zariadení. Mnohé z firiem si reklamné zariadenia odstránili samé. Niektoré súkromné spoločnosti či reklamné agentúry odmietli spolupracovať, a to aj po upozornení, že im budú udelené sankcie. Pritom podľa platnej legislatívy je páchatelom priestupku ten, kto znečisťuje verejné priestranstvo, verejný objekt alebo verejnoprospešné zariadenie plagátovou výzdobou, komerčnými reklamnými oznamami alebo zanedbá povinnosť upratovania verejného priestranstva. Výsledkom nespôlupráce s rôznymi reklamnými subjektmi sú tiež súdne spory súvisiace s odstránením reklamných stavieb, ktoré mesto vedie s tromi obchodnými spoločnosťami.

V júni 2020 mesto Žilina predstavilo Manuál reklamy Mestskej pamiatkovej rezervácie (MPR) Žilina, ktorý stanovuje základné regulatívy, princípy tvorby nových reklamných zariadení a reklamných stavieb. Práve tento dokument, ktorý je od 1. septembra 2019 platným doplnkom Zásad pamiatkovej starostlivosti pre MPR Žilina, má pomôcť vlastníkom, správcovi či nájomcom objektov a priestorov na frekventovanej pešej

Odstraňovanie nelegálnej reklamy na Tajovského ulici.

zóne pri realizácii budúcej reklamy. Okrem iného ponúka inšpirácie, poukazuje na vhodné i nevhodné príklady z praxe a približuje celý proces povoľovania zo strany dotknutých inštitúcií.

Nadáciu žilinský lesopark čakajú v novom roku viaceré zmeny

Nadáciu žilinský lesopark čakajú v tomto roku zmeny. Po novom sa mení názov nadácie na Žilinskú komunitnú nadáciu a rozširuje sa jej pôsobnosť.

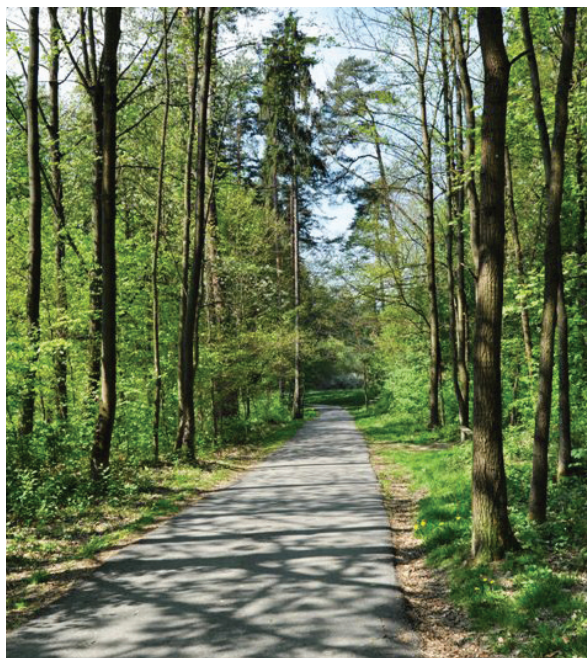
Autor: AB

Práve zmena názvu z Nadácie žilinský lesopark na Žilinskú komunitnú nadáciu má byť pre verejnosť impulzom, že sa začína nová etapa v činnosti organizácie, ktorá bude otvorená omnoho väčšiemu spektru aktivít. Okrem pôvodných, ktoré boli zamerané na revitalizáciu lesoparku, sa po novom bude nadácia venovať aj podpore športu, kultúry či vzdelávania. V rámci pripravovaných projektov chce nadviazať na aktívnu spo-

luprácu s verejnosťou, firmami či jednotlivcami.

Žilinská komunitná nadácia má za cieľ v tomto roku spustiť štvrtý pilier podpory športu, ktorý bol schválený mestským zastupiteľstvom. Ide o doplnkový spôsob financovania športových podujatí mimoriadneho významu, ktorým z objektívnych dôvodov nemôže byť poskytnutý grant mesta Žilina. Vďaka tomu, že nadácia je prijímateľom 2 % dane z príjmov fyzických

a právnických osôb, bude môcť pomáhať aj v iných oblastiach, nielen v športe, ale aj v kultúre, životnom prostredí či vzdelávaní. Oblasť sociálnych vecí naďalej zostane doménou Nadácie mesta Žilina, ktorá sa špecializuje práve na pomoc v tejto sfére. Takto získané finančné prostriedky budú na základe transparentného spôsobu rozhodovania prerozdelené pre potrebné projekty. Podpora bežných projektov bude zabezpečená

tak ako doteraz, a to priamo grantovým systémom mesta Žilina.

Nadácia žilinský lesopark vznikla v roku 2011 pôvodne so

zámerom revitalizácie žilinského lesoparku. Vďaka spolupráci s mestom Žilina sa jej podarilo obnoviť detské ihrisko, pomôcky na cvičenie či mobiliár.

Milí občania Žiliny,

máme tu nový kalendárny rok 2021 a s ním sa často spájajú i rôzne predsavzatia. Tým mojim je, aby sa nám darilo robiť Žilinu čoraz lepším miestom pre spokojný život vás, jej obyvateľov. Zároveň verím, že všetky vaše požiadavky a podnety, ktoré k nám počas celého roka prídu, vyriešime k čo najväčšej spokojnosti.

Do nového roka vykročíla samospráva s rozpočtom vo výške 80,98 milióna eur, rozhodli o tom poslanci Mestského zastupiteľstva v Žiline na svojom poslednom decembrovom zasadnutí ešte minulý rok. Okrem bežnej údržby, či už komunikácií, chodníkov alebo verejných priestranstiev, pôjdu z rozpočtu mesta i financie na dokončenie investičných aktivít, ktoré sú rozpracované. Verím, že úspešne ukončíme prebiehajúce budovanie kanalizácie v Považskom Chlmci, vybudujeme polozapustené kontajnery na Hájkiku, dobudujeme ďalšie cyklistické trasy v meste či zrekonštruujeme ďalšie školské zariadenia.

Pre mňa a neodmysliteľne pre prácu mestského úradu je dôležitá komunikácia s občanmi, k čomu prispeje nová webová stránka mesta Žilina www.zilina.sk, na ktorej sa aktuálne pracuje. Vylepšený web bude oficiálne spustený začiatkom roka 2021, k nemu sa následne pridá i nová mobilná aplikácia mesta Žilina.

Milí Žilinčania a čitateľa Radničných novín, v novom roku 2021 vám prajem veľa úspechov a splnených priání.

Peter Fiabáne
primátor

Okno príležitostí pre Žilinu

Žilava: Christian Potiron, člen prípravného tímu, a primátor Peter Fiabáne

Žilina sa 15. decembra stala oficiálnym kandidátskym mestom na titul Európske hlavné mesto kultúry pre rok 2026, keď odovzdala 60-stranovú prihlášku popisujúcu budúci kultúrny a umelecký program, náčrt dlhodobej kultúrnej stratégie mesta a plánované investície do kultúrnej infraštruktúry. Pozrime sa bližšie na to, ako prebiehal celý prípravný proces a aké príležitosti sa vďaka tejto kandidatúre pre Žilinu otvárajú.

Autor: PRÍPRAVNÝ TÍM ŽILINA 2026

Kandidatúra Žiliny je zosobením ambície rozvíjať mesto cez podporu kultúrneho a kreatívneho ekosystému, ako aj ambície prehĺbiť strategické partnerstvá v regióne a v Európe. Je to príležitosť pre intenzívnu spoluprácu s krajom, ale aj s cezhraničnými mestami. Zároveň s prípravným procesom kandidatúry na EHMK začalo mesto Žilina pracovať aj na svojej novej stratégii Kreativná Žilina 2035. Týmto strategické projekty v rámci samotného EHMK

presahujú minimálne aj do ďalšieho desaťročia. Európske hlavné mestá kultúry ročne prilákajú stovky tisíc návštevníkov do celého regiónu, výrazne prispievajú k posilneniu imidžu mesta na medzinárodnej úrovni a investíciami do verejného priestoru a vzťahu medzi občanom a mestom k zvýšeniu kvality života v meste.

V prihláške sa vyzdvihuje úloha kultúry ako hnacieho motora pozitívnej zmeny. Zároveň ide

aj o nástroj, prostredníctvom ktorého je možné pozrieť sa na výzvy pre mesto v iných oblastiach, napríklad vo verejnom priestore, v doprave, v dosahoch klimatickej krízy či v prechode na kreatívnu a zelenú lokálnu ekonomiku. K pocitu naliehavosti spoločenskej zmeny v meste pridáva aj súčasná COVID kríza, ktorá nás núti hľadať nové impulzy fungovania v rôznych oblastiach života.

Projekt Európskeho hlavného mesta kultúry však nie je len o rozvoji lokálnej kultúrnej a umeleckej scény. V prípade získania titulu dáva silný impulz aj miestnej samospráve zhodnotiť fungovanie a vytvoriť nové príležitosti pre rozvoj, s presahom do turistického, ekonomického a sociálneho sektora. Pre úspešnú realizáciu projektu je nevyhnutná

konštruktívna spolupráca naprieč sektormi v meste, a tak dáva príležitosť pre reformu vzťahov a fungovania mesta ako takého.

Otvorme spoločne okno príležitostí

Všetky tieto príležitosti pre pozitívnu zmenu v meste sú vyjadrené v hlavnom slogane projektu – Okno príležitostí (z angl. Window of Opportunities). Táto metafora vyjadruje potrebu využiť aktuálny stav mesta na medzník vo svojom rozvoji, na otvorenie sa novým príležitostiam a posunutie kvality života v meste na vyššiu úroveň. Kľúčovým zámerom kandidatúry mesta o titul Európske hlavné mesto kultúry je tiež posilnenie cezhraničných spoluprác a zvýšenie európskeho profilu celého nášho regiónu. Prihláška zdôrazňuje, že príbeh a potenciál Žiliny je za-

kotvený v kráse okolitej prírody, silnej priemyselnej tradícii a bohatej historicko-spoločenskej skúsenosti. Tieto oblasti tvoria hlavné programové piliere (Tok prírody, Továrň na budúcnosť, Identita bez hraníc), okolo ktorých je vystavaných viac ako 130 zaujímavých kultúrno-umeleckých projektov. V prihláške sú taktiež zakompono-

vané viaceré investičné zámery mesta a zapojeného regiónu, s cieľom skvalitniť verejný priestor a prispieť k udržateľnosti zmeny, ktorú EHMK bude znamenať.

Detaily o pripravovanom programe a plánovaných investíciách do kultúrnej infraštruktúry budú verejnosť postupne predstavované v najbližších mesiacoch.

Ako vznikala prihláška Žiliny a čo bude nasledovať?

Veľký dôraz v rámci prípravy projektu bol kladený na to, aby celý koncept prihlášky nebol vytvorený za zatvorenými dverami v úzkom kruhu niekoľkých osôb, ale aby skutočne vychádzal z potrieb ľudí a kultúrnych inštitúcií v meste. Zapojené tak boli kľúčové štátne, regionálne, mestské a nezávislé kultúrne inštitúcie v meste a regióne, umelci, kultúrni pracovníci, ale aj obyvatelia, ktorí prispeli nápadmi na budúce projekty.

V týchto dňoch sa projektový tím pripravuje na prezentáciu prihlášky pred me-

dzinárodnou porotou, ktorá sa uskutoční začiatkom februára. Všetky slovenské kandidátske mestá (okrem Žiliny svoje kandidatúry oznámili aj Trnava, Hlohovec, Trenčín, Nitra, Martin, Banská Bystrica, Prešov) budú mať príležitosť predstaviť svoj koncept porote zloženej z 12 expertov z rôznych krajín Európskej únie. Následne budú vyhlásené mestá, ktoré postúpia do 2. kola súťaže. Ak sa mestu Žilina podarí dostať do užšieho výberu, bude mať možnosť detailnejšie rozpracovať svoju prihlášku do augusta 2021. Už teraz však projektový tím plánuje rôznorodé aktivity na intenzívnejšie zapojenie miestnych komunít či cezhraničných partnerov v priebehu celého roka 2021.

KRÁTKÉ SPRÁVY

Dátumy, ktoré by si Žilinčania mohli pamätať

22. január 1451

Podľa historického výskumu sa v Žilinskej mestskej knihe k tomuto dátumu viaže prvý zápis vykonaný v slovakizovanej češtine. Mestská kniha, významná jazyková a právna pamiatka Slovenska obsahujúca najmä záznamy právnej povahy, ktoré sa robili pred mestskou radou za účelom potvrdenia a právoplatnosti rozhodnutí, bola dovtedy vedená len v nemeckom a latinskom jazyku. Od roku 1451 sa v nej objavujú zápisy v stredovekej slovenčine tzv. západoslovenského typu.

V meste pribudli nové odpadkové koše

V decembri boli v uliciach mesta Žilina osadené nové odpadkové koše. Celkovo bolo obstaraných 86 košov, ktoré boli rozmiestnené na Národnej ulici, Mariánskom námestí a v niektorých častiach pešej zóny i na Bulvári. Smetné nádoby sú z kovovej konštrukcie a ich výber bol schválený Útvorom hlavného architekta mesta Žilina a Krajským pamiatkovým úradom Žilina.

ZIMNÁ ÚDRŽBA

dispečersko-spravodajská služba

041 509 15 23

0905 626 500

Čo prinieslo decembrové mestské zastupiteľstvo

V programe posledného minuloročného Mestského zastupiteľstva v Žiline dominovalo množstvo dôležitých tém. Vzhľadom na aktuálnu epidemiologickú situáciu rokovali poslanci prostredníctvom videokonferencie. V roku 2020 zasadalo zastupiteľstvo celkom osemkrát, dve zasadnutia boli mimoriadne. Z dôvodu epidémie koronavírusu sa rokovalo aj prostredníctvom videokonferencií, a to štyrikrát.

Autor: VM

Čaká nás vyrovnaný rozpočet, dane sa zvyšovať nebudú

Mesto Žilina bude v roku 2021 hospodáriť s vyrovnaným rozpočtom 80,98 milióna eur. Bežné príjmy v nasledujúcom roku tvoria 75,07 milióna eur, kapitálové príjmy 270 000 eur a príjmové finančné operácie sú rozpočtované vo výške 5,63 milióna eur. Bežné výdavky tvoria 74,02 milióna eur, kapitálové výdavky 4,66 milióna eur, výdavkové finančné operácie sú rozpočtované vo výške 2,29 milióna eur. Rezervný fond mesta v sume 5 158 171 eur je vo výške predpokladaných nevyčerpaných bežných a kapitálových výdavkov v aktuálnom roku, pričom konečná výška bude upresnená až po uzavretí hospodárenia za rok 2020. V nasledujúcom roku mesto zapojí rezervný fond aj na úhradu bežných výdavkov, čo je na základe aktuálnych legislatívnych zmien možné. Schválený rozpočet neuvažuje v roku 2021 so zvýšením miestnych daní a poplatku za komunálny odpad.

Celkovú finančnú situáciu mesta v tomto roku výrazne ovplyvňovali ekonomické dopady súvisiace s pandémiou koronavírusu, najmä zníženie daňových príjmov zapríčinené výpadkom dane z príjmov fyzických osôb. Ďalší negatívny vplyv na príjmovú časť rozpočtu mala v tomto roku novela zákona o hazardných hrách, ktorá upravila licencie na prevádzkovanie hazardných hier a zmenila podmienky odvodov prevádzkovateľov v prospech štátu. Výpadky na strane príjmov mesto sanovalo zapojením sa do viacerých refundačných programov a rovnako využilo bezúročnú štátnu návratnú výpomoc. Finančné prostriedky boli použité na vykrytie bežných výdavkov mesta. Internými opatreniami aj zmenami rozpočtu v tomto roku sa podarilo niektoré procesy ekonomicky zefektívniť, realizovať a dokončiť aj niektoré investičné akcie.

Výdavková časť rozpočtu aj v budúcom roku zohľadňuje priority mesta, ktorými sú čistota, starostlivosť o komunikácie, mestské plochy a zeleň a udržiavanie služieb mesta v oblasti verejnej dopravy, vzdelávania, sociálnych služieb, športu, kultúry či bezpečnosti. Z minulého roku sa do rozpočtu roku 2021 presúvajú investičné akcie, ktoré neboli dokončené či realizované v nadväznosti na potrebnú prípravu, majetkové vyrovnanie či verejné obstarávanie.

Boj s vrakmi áut v uliciach pokračuje, doteraz zmizlo 179 áut

V programe posledného mestského zastupiteľstva sa poslanci zaoberali aj informatívnou správou o zabezpečovaní odstraňovania automobilov z miestnych komunikácií a verejných priestranstiev vo vlastníctve mesta. Od roku 2005 bolo z mesta odťahnutých celkom 179 vozidiel, najviac 43 v roku 2019. V súčasnosti je na verejných priestranstvách v Žiline zaznamenaných 110 dlhodobo stojacích vozidiel.

Na parkovisku na Košickej ulici sa nachádza 50 áut, z nich 16 s evidenčným číslom, ktoré majú známeho majiteľa. Zvyšné automobily evidenčné čísla nemajú. Pomôcť s odstraňovaním dlhodobo stojacích vozidiel má v Žiline aj nová daň, ktorú prijalo mesto. Po novom si majitelia áut, ktoré zaberajú verejné priestranstvo po dobu dlhšiu ako 60 za sebou nasledujúcich dní, zaplatia za každý jeden deň 14,40 eura, mesačne 432 eur.

Ilustračné foto: autovraký

Od nového roka triedime kuchynský bioodpad, mesto rozdáva štartovacie balíčky

Povinnosťou samospráv je od roku 2021 triediť biologicky rozložiteľný kuchynský odpad. V nadväznosti na nové legislatívne opatrenia sa mestský parlament na decembrovom zasadnutí venoval aj doplneniu platného všeobecne záväzného nariadenia mesta o zavedení a vykonávaní triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu v Žiline. Kuchynský bioodpad tvorí až polovicu komunálneho odpadu, z ktorého viac ako 60 % na Slovensku skládkujeme. Vďaka správne a zodpovednému triedeniu môžeme znížiť množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu, ktorý končí na skládkach. Správne vytriedený bioodpad je možné ešte zhodnotiť, teda spracovať na ďalšie využitie.

Ilustračné foto: kuchynský bioodpad

Kuchynský bioodpad, ktorý v našom meste vytriedime, bude dvakrát týždenne odvázaný do priemyselnej kompostárne v Dolnom Hričove. Tam sa v prvom kroku zneutrálizujú škodlivé látky, následne sa z neho pripraví prírodný kompost plný výživy a minerálnych látok, ktorý sa ďalej zapracováva do poľnohospodárskej pôdy na jej skvalitnenie. Vytriedený kuchynský bioodpad budú môcť Žilincania vyhazovať do špeciálnych kontajnerov, na tento účel bude do konca decembra v meste rozmiestnených 100 kusov, v priebehu budúceho roka ďalších 200 kusov kontajnerov. Mesto Žilina ako benefit nad rámec zákonom stanovených povinností pripravilo pre každú domácnosť žijúcu v paneláku a bytových domoch štartovací balíček určený na triedenie kuchynského bioodpadu. Obsahuje tri praktické pomôcky – košík na kuchynský odpad, 24 kusov biologicky rozložiteľných vreciek a návod, ako správne triediť tento druh odpadu. Štartovacie balíčky sa rozdávali na Mestskej krytej plavárni podľa harmonogramu, ktorý nájdete aj v tomto čísle Radničných novín na strane č. 6.

Ďalej sa rokovalo aj o...

Mestské zastupiteľstvo si vypočulo informatívnu správu o zámere zriadiť technické služby či návrh na spracovanie koncepcie detských ihrísk a asfaltových plôch na území mesta.

Poslanci schválili napríklad pomoc viacpočetným rodinám s deťmi pri financovaní novej tarify mestskej hromadnej dopravy či plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky.

Poslanci na rokovaní schválili aj nových prísediach na Okresnom súde v Žiline. Do roku 2024 budú túto funkciu vykonávať Mgr. Bc. Miloš Bíroši, JUDr. Drahomíra Caroline Boháčiková, Ing. Marta Dobroňová, Bc. Ing. Juraj Englart, Ing. Janka Holtánová, Bc. Bohumil Kostolný a Stanislav Kulla. Prísediach volí zastupiteľstvo z kandidátov podľa návrhu primátora a z radov občanov, ktorí majú trvalý pobyt alebo pracujú v obvode súdu.

Najbližšie zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Žiline v roku 2021:

15. 2. 2021

Na februárovom zasadnutí mestskí poslanci schvália harmonogram zasadnutí na celý rok 2021.

Aké výsledky dosiahol Útvar hlavného architekta mesta Žilina

Útvar hlavného architekta (ÚHA) mesta Žilina bol zriadený v júli 2020 ako rozpočtová organizácia mesta. Architektúra, územné plánovanie či verejný priestor – to sú hlavné priority tohto odboru. Za svoje krátke pôsobenie dosiahli viaceré úspechy, ktoré stoja za zmienku.

Autor: Útvar hlavného architekta mesta Žilina

Rekonštrukcia schodiska na ul. Andreja Kmeťa druhá etapa – vizualizácia

ÚHA si kladie za jeden z cieľov pretvárať zanedbané priestory v meste. Často ide aj o malé plochy s nízkou investíciou, no s veľkým výsledným efektom. Okrem iného vznikli aj návrhy na úpravu schodiska na ul. Andreja Kmeťa, priestoru medzi budovou Slovenskej sporiteľne a VÚB či železničného podchodu. Koncom januára očakáva útvár výrazné a kreatívne návrhy riešenia novej podoby Bulváru ako výsledok architektonickej súťaže na „Nový Bulvár“. Momentálne ÚHA pracuje na príprave revitalizácie vnútroblokov na sídliskách Hliny V – VI a Vičince I a IV, pričom dostanú aj obyvatelia možnosť vyjadriť sa k tomu, ako by mal ich vnútroblok vyzerieť.

Útvár spolupracoval aj na rôznych koncepcionálnych materiáloch v oblasti skvalitnenia detských ihrísk, chodníkov či zelene v meste. V spolupráci s mladými talentovanými umelcami zo Súkromnej školy umeleckého priemyslu v Žiline sa podarilo skrášliť Materskú školu

lu v Zástraní. V rámci podpory budovania zelenej infraštruktúry a využívania priestupných materiálov, ktoré zabezpečia zmiernenie dosahov klimatickej zmeny, pripravil ÚHA materiál „Štandardizovanie podmienok výsadb na parkoviskách v meste“. Materiál zdôrazňuje potrebu dostatočného zastúpenia kvalitnej zelene a stromov na parkoviskách a sprísnenie vodozadržných opatrení.

V októbri 2020 inicioval odbor podpísanie Memoranda o spolupráci medzi Fakultou architektúry a dizajnu STU a mestom Žilina. Táto spolupráca priniesla prvé výsledky: moderné návrhy na nové mestské trhovisko. Tieto návrhy vznikli formou online workshopu, ktorý bol súčasťou kandidatury na titul Európske hlavné mesto kultúry 2026 (EHMK Žilina 2026). Do celého procesu prípravy kandidatury je pomerne intenzívne zapojený aj Útvar hlavného architekta. V prípade úspechu to bude pre mesto veľká príležitosť na rozvoj.

Aké plány má ÚHA v budúcnosti?

Za prvotný cieľ si ÚHA stanovil aktualizáciu územného plánu a jeho záväzných častí tak, aby sa nastavili jasnejšie princípy a pravidlá. Pri koncepcii územného plánu je dôležité zohľadniť nielen názor odbornej verejnosti, ale i požiadavky občanov. V súčasnosti zbierame podnety na zmeny územného plánu. Tento dôležitý dokument mesta musí byť prehľadný, zrozumiteľný a v súlade s modernými trendami. V súčasnosti vidí odbor najväčší problém v nejasnom definovaní pravidiel výstavby podľa aktuálneho územného plánu, ktorý sa dá rôzne vysvetľovať. To je príležitosť pre niektorých developerov, ktorí necitlivo a bez ohľadu na potreby mesta a jeho obyvateľov zasahujú do mestskej architektúry.

Začiatkom tohto roka chce odbor zverejniť architektonicko-výtvarnú súťaž, ktorá bude venovaná 700. výročiu, kedy Žilinu navštívil uhorský kráľ Karol I. Róbert z Anjou a udelil

mestu najstaršie v súčasnosti známe výsady. Súťaž bude zároveň venovaná 640. výročiu privilégia pre žilinských Slovákov. Aj takto chceme priviesť kvalitné výtvarné umenie do mesta.

V budúcnosti plánuje ÚHA organizovať diskusie, workshopy a konferencie o tom, kam sa má mesto vo svojom rozvoji uberať a takýmto spôsobom priviesť občanov k participácii na veciach verejných. Mesto potrebuje byť živé, potrebuje prílev nových obyvateľov. Výstavbou obchodných domov a parkovacích plôch ho však živým neurobíme. Prvoradým cieľom je výstavba kvalitných bytov s priestormi na prácu, obchodmi, reštauráciami a pod. Epidémia COVID-19 sa určite prejaví i na spôsobe života obyvateľov, čo sa napokon istým spôsobom odrazí aj na samotnom meste.

Činnosť ÚHA je možné sledovať aj na Facebooku (Útvar hlavného architekta Žilina) alebo na vlastnej webovej stránke www.uha.zilina.sk.

ZDIEĽANÉ BICYKLE V ŽILINE SI V MINULOM ROKU VYPOŽIČALO TAKMER 150-TISÍC ĽUDÍ

Vyššie 147-tisíc užívateľov si v minulom roku vypožičalo v Žiline zdieľané bicykle v rámci projektu BikeKIA. K dispozícii boli cyklistom od mája do začiatku decembra na 20 staniciach v meste. Epidemiologická situácia poznačila aj minuloročnú sezónu bikesharingu, ktorá začala o jeden mesiac neskôr, ako sa pôvodne plánovalo. Do užívania by sa mali bicykle vrátiť opäť na jar. Presný dátum bude závisieť od poveternostných podmienok a platných preventívnych opatrení proti šíreniu nového koronavírusu. Počas zimných mesiacov čaká bicykle generálna oprava. Žilinčania a návštevníci krajského mesta si mohli v minulom roku vypožičať celkom 120 bicyklov. V sezóne 2020 pribudli v staniciach aj ďalšie stojany na bicykle, dnes ich je v meste spolu 192. Najaktívnejší užívateľ si vypožičal bicykel 621-krát, druhý 513-krát a tretí v poradí 439-krát. Podľa štatistiky prevádzkovateľa systému zdieľaných bicyklov, spoločnosti ARRIVA, sa najviac výpožičiek uskutočnilo v letných mesiacoch, najviac v auguste vyše 29-tisíc, v júli 28 937 a v júni 24 572. Celkový počet registrovaných užívateľov BikeKIA dosiahol ku dňu skončenia sezóny 2020 číslo 30 299. Priemerná dĺžka jednej výpožičky bicykla v Žiline bola podľa štatistiky 18 minút. Ľudia si teda volili skôr kratšie trasy v meste. Najviac požičaní a vrátení bicykla bolo zaznamenaných v stanici na Námestí Andreja Hlinku (vyše 17 500 prenájmov a 18 133 vrátení), pri predajni COOP Jednota na Polomskej (15 652 prenájmov a 15 700 vrátení) a pri Auparku (10 676 prenájmov a 10 394 vrátení). Naopak, najmenej – 1 050 prenájmov bolo v predošlom roku na stanici Lesopark.

VIANOČNÝ BEH SA ZMENIL NA INDIVIDUAL RUN

Jednou z mála vecí, ktoré pandémie nedokázala zastaviť, je beh a radosť z neho. Presne tento fakt mal na zreteli aj Mestský úrad v Žiline ako usporiadateľ populárneho Vianočného behu. Hoci v decembri nebolo možné organizovať hromadné športové podujatia, mesto nechcelo prerušiť dlhoročnú tradíciu. Tohtoročný variant pretekov preto dostal pracovný názov INDIVIDUAL RUN OD MIKULÁŠA PO LUCIU.

Účastníci si po bezplatnej registrácii mohli vybrať jednu z ponúkaných bežeckých tratí: maratón (42 195 m), polmaratón (21 098 m) alebo strednú trať (8 200 m). Deti do 15 rokov mali možnosť absolvovať krátku trať v dĺžke 1 000 metrov. Športovci mali odbehnúť vytyčené metre od 6. do 13. decembra (teda od Mikuláša po Luciu) kdekoľvek v prírode alebo doma na bežiacom páse. Pre úspešné zaradenie do výsledkovej listiny však museli svoj výkon zaznamenať pomocou GPS aplikácie v smartfóne alebo na hodinkách a nahráť ho do súťažnej platformy. Pre tých, ktorí odbehli trať v tradičnej lokalite Vianočného behu, teda v okolí Vodného diela Žilina, dostali od mesta limitovanú sériu pamätnej medaily. Do individuálneho vianočného behu sa napokon zapojilo 448 športovcov z celého Slovenska. Bežalo sa v Spišskej Teplici, Liptovskom Hrádku, Martine, Hlohovci, v Bratislave, ale i na Morave – Židlochovici. Drvivá väčšina účastníkov však ostala verná tradíciám a beh absolvovala v okolí Vodného diela Žilina. Často opakujúcou sa lokalitou bol aj park na Bôriku alebo Solinky.

Distribúcia štartovacích balíčkov na kuchynský bioodpad

Pred Vianocami mesto rozdalo štartovacie balíčky určené na triedenie kuchynského bioodpadu obyvateľom sídliska Hájik a Hliny I – VIII. Od 11. do 30. januára si podľa rozpisu môžu po balíček prísť obyvatelia Vlčiniec, Solíniek a tí, ktorí bývajú na Bôriku a v Starom meste.

Štartovací balíček obsahuje tri praktické pomôcky. Prvou je **košík na kuchynský odpad**. Občania ďalej dostanú **24 kusov biologicky rozložiteľných vreciek** a **návod**, ako správne triediť tento druh odpadu.

Pozor! Štartovací balíček dostanú iba domácnosti žijúce v paneláku a bytových domoch. Balíček nie je určený pre domácnosti v rodinných domoch, pretože tam je viac miesta aj možností, ako takýto odpad triediť. Navyše, rodinné domy dostali v minulosti od mesta kompostéry, ktoré sa sčasti môžu využívať aj na likvidáciu kuchynského bioodpadu.

PRÍDTE SI PO SVOJ BALÍČEK

Štartovacie balíčky sa budú odovzdávať v areáli Mestskej krytej plavárne Žilina (ul. Vysokoškolákov 8), vchod na kúpalisko, z boku areálu pri predajni Farby-laky v pracovných dňoch od 14.00 hod. do 18.00 hod. a v sobotu od 9.00 do 12.00 hod.

VLČINCE

- Vlčince I, II – 11. 1. 2021
- Vlčince I, II – 12. 1. 2021
- Vlčince III – 13. 1. 2021
- Vlčince III – 14. 1. 2021
- Vlčince IV – 15. 1. 2021
- Vlčince – 16. 1. 2021
(tí, čo nestihli prísť cez týždeň)

SOLINKY

- Ulice písmeno B, C – 18. 1. 2021
- Ulice písmeno D, G – 19. 1. 2021
- Ulice písmeno J, L – 20. 1. 2021
- Ulice písmeno O, P – 21. 1. 2021
- Ulice písmeno S – Z – 22. 1. 2021
- Solinky – 23. 1. 2021
(tí, čo nestihli prísť cez týždeň)

BÔRIK

- Ulice od písmena A po M – 25. 1. 2021
- Ulice od písmena N po Z – 26. 1. 2021
- Bôrik – 30. 1. 2021
(tí, čo nestihli prísť cez týždeň)

STARÉ MESTO

- Ulice od písmena A po J – 27. 1. 2021
- Ulice od písmena K po N – 28. 1. 2021
- Ulice od písmena O po Z – 29. 1. 2021
- Staré Mesto – 30. 1. 2021
(tí, čo nestihli prísť cez týždeň)

KONTAJNERY NA KUCHYNSKÝ BIOODPAD NÁJDETE NA TÝCHTO STOJISKÁCH:

HÁJIK

- Korzo (3454/27)
- Petzvalova (3376/47)
- Dadanova (3385/1)
- Mateja Bela (3456/60)

HLINY

- Antona Bernoláka (2202/38)
- Komenského (2229/41)
- Antona Bernoláka (vnútroblok 2203/10 – 206/A)
- Jozefa C. Hronského (oproti domu č. 2146/9)
- Antona Bernoláka (2181/50)
- Puškinova (13)
- Čajakova (9)
- Hečkova (2534/18)
- Ružová (32)
- Bajzova (27)
- Saleziánska (7, oproti Byttermu)
- Jarná (2604/8)
- Suvorovova (14)
- Daxnerova (2686/15)
- Lichardova (2801/1)

SOLINKY

- Javorová (3080/14)
- Gaštanová (3088/48)
- Smreková (3093/11)
- Limbová (15)
- Osiková (3212/15)
- Platanová (9)
- Zadný dielec (oproti domu č. 926 – slepá ul.)

MALÁ PRAHA

- Daxnerova (2726/1)

POVAŽSKÝ CHLMEC

- Pod Laščeky (oproti domu č. 428)
- Nižedvorská/Hlavná (pri dome č. 194/3 – pri tr. zbere)
- Horská pri bývalom KD (pri tr. zbere)

BRODNO

- Zábrehná/Brodňanská (pri tr. zbere)
- Podskaličná (oproti domu č. 318 – pri tr. zbere)

ŽILINSKÁ LEHOTA

- Skotňová (pri Jednote – pri tr. zbere)

VRANIE

- Labutia/Vrania (pri lávke – pri tr. zbere)
- Stehličia (pri bývalej škôlke – pri tr. zbere)

BUDATÍN

- Biela (začiatok ulice – pri tr. zbere)
- Železničná/Estakáda (pri tr. zbere)

ZÁVODIE

- Pod Hradiskom (koniec ulice – pri betónových zábranách)
- Cesta na štadión/pod jarkom (parkovisko)
- Nábrehie Rajčianky /Křížna (dom č. 424)
- Pri Rajčianke (3127/44)

STRÁŽOV

- Agátová (oproti domu č. 8)
- Priehradná (oproti domu č. 102)

BYTČICA

- Pažite (518/37)
- Antona Bielka (124/31 – pri tr. zbere)
- Bystrická (pri ihrisku – pri tr. zbere)
- Na stanicu (oproti domu č. 1019/29)
- Chalupkova (oproti 1125/39)
- Matušková (oproti domu č. 425/31)

TRNOVÉ

- Horná Trnovská (obratisko autobusov – dom č. 456/54)
- Magočovská (č. domu 411)
- Nový Domov (č. domu 1474/1A)
- Brezová (č. domu 58)
- Šibeničná (č. domu 11)

ZÁDUBNIE

- Zádubanská (oproti Jednote – pri tr. zbere)
- Pustá

VLČINCE

- Karola Kmeťku (3165/7)
- Jána Vojtaššáka (3148/4)
- Námestie Ľ. Fullu (1665/3)
- Slovanská cesta/Nanterská (20)
- B. S. Timravy (6)
- Dobšinského (22)
- Moskovská (5)
- Pittsburská (10)
- Bulharská (16)
- Varšavská (9)
- Fatranská (3100/3)
- Piešťanská (2991/8)
- Trnavská (1358/18)
- Gemerská (8043)
- Gerlachovská (3104/2)
- Sv. Gorazda (4)
- Černovská (1670/6)

ZÁSTRANIE

- Na chotári (oproti domu č. 192 – pri tr. zbere)
- Stará dedina (pri tr. zbere)
- Kostolná (dom č. 153)

BÁNOVÁ

- Do Štošky (pri košoch na textil)
- Jabložná (dom č. 36 – pri košoch na textil)
- Riečna (dom č. 414/15)
- Záhradnícka (oproti domu č. 3919/53)

BÔRIK

- Cesta k Paľovej búde (8711/15B – pri tr. zbere)
- Andreja Žarnova (oproti tr. zberu, dom č. 1892/12)
- Svätoplukova (oproti domu č. 5)
- Tulipánová/Kocelova (pri tr. zbere)
- Nešporová (11)
- Oravská cesta (3050/4)

MOJŠOVA LÚČKA

- Štuková/Pstruhová (pri tr. zbere)

STARÉ MESTO

- Závodská cesta (2964/2)
- Tichá (17)
- Jesenského (1123/15)
- Rajecká cesta (2788/1)
- M. R. Štefánika (901/20)
- Moyzesova (58)
- Predmestská (1714/36)
- Hlboká cesta (1706/4 – pri tr. zbere)
- Jána Milca (749/60)
- 1. mája (1015/6)
- Sad na Studničkách (1029/32)
- Na Sňoti (556/7)
- Republiky (1049/16)
- Pri Celulózke (1582/46)

Ako správne triediť kuchynský bioodpad?

AK BÝVAM V PANELÁKU

Čo môžem vyhadzovať do kontajnera na kuchynský bioodpad:

- zvyšky ovocia a zeleniny
- pečivo a cestoviny
- škrupiny z vajec
- kávová usadenina, vrecká alebo sypaný čaj
- zvyšky vareného jedla, scedené zvyšky z polievok
- zvyšky izbových rastlín či kytíc
- mäsové a mliečne výrobky
- potraviny po dátume spotreby
- menšie kosti (kuracie, rybacie)

Čo nepatrí do kontajnera na kuchynský bioodpad:

- oleje
- zvyšky jedla v obaloch
- mŕtve telá zvierat, zvierací trus
- veľké kosti (hovädzie, bravčové)
- tekuté potraviny (mlieko, riedke polievky)

AK BÝVAM V RODINNOM DOME

Triediť kuchynský bioodpad môžu aj ľudia, ktorí žijú v rodinných domoch. Kontajnery na tento druh odpadu pribudnú aj v mestských častiach s rodinnými domami. Avšak je tu jeden rozdiel oproti triedeniu v paneláku. Obyvatelia rodinných domov budú na veľkú časť svojho kuchynského bioodpadu aj naďalej využívať kompostér vo svojej záhrade.

Čo budem aj naďalej vyhadzovať do kompostéra vo svojej záhrade:

- zvyšky ovocia a zeleniny
- pečivo a cestoviny
- škrupiny z vajec
- kávová usadenina, vrecká alebo sypaný čaj
- zvyšky vareného jedla, scedené zvyšky z polievok
- zvyšky izbových rastlín či kytíc
- zvierací trus

Čo môžem vyhadzovať do kontajnera na kuchynský bioodpad:

- mäsové a mliečne výrobky
- potraviny po dátume spotreby
- menšie kosti (kuracie, rybacie)

Čo nepatrí do kontajnera na kuchynský bioodpad:

- oleje (odovzdávame do zberného dvora alebo na Slovnaft pumpe)
- zvyšky jedla v obaloch (obaly triedime)
- mŕtve telá zvierat
- veľké kosti (hovädzie, bravčové)
- tekuté potraviny (mlieko, riedke polievky)

DÔLEŽITÉ UPOZORNENIE! Na triedenie kuchynského bioodpadu používajte výlučne biologicky rozložiteľné vrecká. Dajú sa bežne kúpiť v predajniach drogérie. Na tieto účely v žiadnom prípade nepoužívajte bežné plastové vrecká. Kuchynský bioodpad by ste plastovým vreckom úplne znehodnotili a skončil by opäť iba na skládke odpadov.

Správne triedenie kuchynského odpadu prináša viaceré benefity

Od nového roka sa začína so zberom kuchynského bioodpadu aj v domácnostiach, ktoré žijú v panelákoch či bytových domoch. O tom, ako správne triediť odpad, čo patrí do zberných nádob, či ako správne uskladňovať takýto odpad sme sa porozprávali s Michalom Vavříkom, zakladateľom OZ Kompostujme.

Autor: AB

ZAÚJÍMAVÁ OSOBNOSŤ MEDZI NAMI

Michal Vavřík ako 23-ročný študent VŠ ekonomického zamerania založil v roku 2014 OZ Kompostujme, aby obyvatelia Predmestskej ulice mohli začať kompostovať medzi prvými v Žiline. Vytvoril projekt Komunitné kompostovanie, vďaka ktorému Žilinčania za štyri roky vyseparovali viac ako 30 ton bioodpadov. Dobrovoľníci z nich vyrobili min. 5 ton kompostu, ktorý sa spätne použil v najbližšom okolí panelákov. Aktuálne pod hlavičkou občianskeho združenia podniká viaceré aktivity, vďaka ktorým sa snaží rozšíriť kompostovanie po celom Slovensku.

Aký význam má triedenie kuchynského bioodpadu a prečo by sme mali začať triediť?

Kuchynský bioodpad je najvýznamnejšou a najdôležitejšou zložkou odpadu, ktorú sme mali začať triediť už dávno aj v mestách a žiť tak v súlade s prírodou, ako je to bežné na vidieku. Z pohľadu hmotnosti je bioodpad najťažšou zložkou komunálneho odpadu a aj štatistiky hovoria, že sa ho v kontajneroch nachádza najviac, 30 % – 50 %. Bioodpad už v roku 2021 v komunálnom zmesovom odpade nemá svoje miesto. Jednoducho tam nepatrí! Celé triedenie odpadov je len o prestavení mysle a navykuť si na nový, resp. iný spôsob nakladania s odpadom. Keď nemáme problém triediť príbory, riady, oblečenie a pod., prečo by sme mali mať problém s odpadom? Veď ide o náš odpad, drahý odpad, za ktorý sme v obchodoch zaplatili nemalé peniaze. Časť bioodpadu je dokonca jedlá, len nie sme zvyknutí na jeho konzumáciu. Stačí urobiť prvý krok k tomu dobrému pocitu, že som urobil niečo prospešné pre planétu a v konečnom dôsledku aj pre seba. Bioodpad tak neskončí na skládke alebo v spalovni odpadov, kde sa absolútne stráca celý zmysel prirodzeného kolobehu života bioodpadov. Triedením a správnym kompostovaním bioodpadov predovšetkým predchádzame vzniku odpadov ako takých. Následne bioodpad premenený na kompost – prírodné hnojivo, vraciame naspäť do zeme. Tam, kam patrí a odkiaľ sme si ho požičali. Kompostovaním znižujeme množstvo skleníkových plynov, ktoré ohrievajú našu planétu a prispievame k regenerácii našej planéty.

Ktoré mestá ako prvé zaviedli zber kuchynského bioodpadu, ako sa im darí a ako hodnotia súčasnú situáciu?

Triedenie a zber bioodpadu je v súčasnosti úspešne rozbehnuté vo viacerých slovenských obciach, kde vidieť už aj prvé výsledky vo forme zníženej produkcie odpadu, ako aj v znížených poplatkoch za odpad. Vo väčšine prípadov išlo práve o obce, v ktorých zavedenie tejto zmeny bolo jednoduchšie s ohľadom na počet obyvateľov, informačnú kampaň či životný štýl. Ako príklad spomeniem napr. obec Košeca, ktorá nedávno za svoj inovatívny prístup k odpadovému hospodárstvu získala ocenenie Úradnícky čin roka. Dobré príklady však vieme nájsť aj vo väčších mestách. Môže ním byť napr. mesto Stará Turá, ktoré už od roku 2003 systematicky pristupuje k problematike BRKO (biologicky rozložiteľný kuchynský odpad). Postupom času sa v meste podarilo vybudovať okrem zberného dvora aj vlastnú kompostáreň a obstaráť techniku na zber a spracovanie bioodpadu. Zber kuchynského bioodpadu realizujú v meste pomocou zberných nádob v rodinných domoch i na sídliskách. Navyše každá domácnosť získala taktiež štartovacie balíčky. Vďaka týmto opatreniam presahovala účinnosť triedeného zberu hodnotu 25 %.

Ako je to s triedením bioodpadu v Žiline z vášho pohľadu doteraz?

Z našich doterajších skúseností vďaka projektu Komunitné kompostovanie vieme, že veľa obyvateľov Žiliny bývajúcich v byte má záujem triediť bioodpad, no nemali na to vytvorené podmienky. Tým, ktorým sme takéto podmienky vytvorili, sa vďaka kvalitnej informačnej kampani dozvedeli, ako bioodpad triediť a následne boli v jeho príprave pre komunitný kompostér dostatočne disciplinovaní. Aktuálne sme súčasťou iného prípadu. Niektorí obyvatelia Bajzovej ulice, kde sú tretí rok umiestnené dva komunitné kompostéry, nechávajú vrecká s bioodpadom vedľa kompostéru alebo doň vyhadzujú bioodpad spolu s mikroténovými vreckami. Vnímame to ako našu zodpovednosť, preto by som rád vyjadril dôležitosť kvalitnej a dlhodobej kampane pri triedení bioodpadov v meste Žilina a prajem si, nech sú obyvatelia v triedení zodpovední.

Ako správne triediť a skladovať kuchynský bioodpad?

V prvom rade musíme vedieť, aké druhy bioodpadov môžeme vyhadzovať do kontajnera na kuchynský bioodpad či do kompostéru. Do kompostéru patrí všetko rastlinného pôvodu a vajčkové škrupiny, do kontajnera na bioodpad patria mäsové a mliečne výrobky či menšie kosti (kuracie, rybacie). Do kompostéru je žiaduce vyhadzovať bioodpad nakrájaný na menšie kúsky ako palec na ruke, do kontajnera to nie je také potrebné. Zbieranie bioodpadu v domácnosti sa môže realizovať v prevzdušnenom košíku, v uzatvárateľnom kôbliku či v iných vlastných nádobách alebo vrecúškach, ktoré môžeme skladovať na balkóne, v chladničke či v špajzi. Závisí aj od ročného obdobia a pravidelnosti vyhadzovania.

Na čo sa dá následne využiť správne vytriedený kuchynský bioodpad? Sme schopní správne ho vytriediť, aby mohol byť použitý aj v poľnohospodárstve?

Kuchynský bioodpad je úžasným zdrojom živín a cennou surovinou na výrobu kvalitného prírodného hnojiva – kompostu. A to skoro zadarmo. Stačí dodržiavať štyri základné pravidlá kompostovania a úspech v podobe domáceho hnojiva je na svete. Ak nepočítame s tým, že sa často používa na kŕmenie domácich zvierat, tak samozrejme v kombinácii s inými bioodpadmi typu listie, konáre, štiepka a pod. je kuchynský bioodpad najlepšou potravou pre mikroorganizmy a dážďovky, ktoré z nich vytvoria veľmi užitočný produkt. Správne triedenie je menšia časť úspechu, tá väčšia hovorí o správnom technologickom postupe výroby kompostu. Potom môže byť hotový kompost kvalitný, zdravý a čistý. Taký sa dá použiť kdekolvek a každý poľnohospodár by po ňom mal siahť pravidelne. Aplikovaním kompostu ako hnojiva nekŕmime len rastliny v pôde, ale aj samotnú pôdu a život v nej.

Praktické tipy pre domácnosti. Na čo si treba pri zbere a kompostovaní dávať najviac pozor?

Odporúčam vybrať si jedno miesto v domácnosti, kde umiestnime nádobu na zber a skladovanie bioodpadu, na ktoré si dobre navykneme. Následne je vhodné dbať na pravidelnosť vynášania do kontajnera na bioodpad. V letných mesiacoch častejšie a ideálne aspoň jedenkrát za týždeň. Z dôvodu následného spracovania je naozaj nevyhnutné, aby sa v bioodpade nenachádzali druhy odpadov, ktoré tam nepatria, napr. umelé súčasti kyfic, plastové obaly či drôtky. Pokiaľ má človek možnosť kompostovať v byte alebo v komunitnom kompostéri, je potrebné bioodpad krájať či strihať na menšie kúsky a premiešavať ho s tzv. uhlíkatým materiálom – listie, kartón, recyklovaný papier či drevná štiepka.

Triedenie odpadu a jeho následné spätné využitie je veľmi dôležité pre budúcnosť nás všetkých. Prioritou odpadového hospodárstva je predovšetkým predchádzať vzniku odpadov, a tým aj kompostovať. Kompostovanie je ako varenie, potrebné suroviny musíme predchystať, namiešať v správnom pomere a tiež nechceme pri jedení zahryznúť do kosti alebo gumičky z petržlenovej vňate. Je preto dôležité, aby všetci obyvatelia zodpovedne pristupovali k triedeniu odpadov.

Dôležité informácie nájdete na webových stránkach mesta Žilina, OZ Kompostujme tvorí kompost poradňu na kompostujme.me/kompost-poradna/ a veľa užitočných informácií nájdete aj na nulaodpadu.sk.

Zelená ekonomika, obehové hospodárstvo, zachovanie biodiverzity či regeneratívne poľnohospodárstvo sú termíny, o ktorých by sme sa mali v blízkej budúcnosti informovať a robiť všetko pre ich rozvoj.

Žilina má bezbariérovú komisiu

Táto novinka v štruktúrach mesta začala fungovať v októbri minulého roka ako poradný orgán vedenia mesta Žilina. Primárnym cieľom činnosti komisie je vytvoriť pre ľudí so zdravotným postihnutím podmienky pre plné využitie ich práv a ich aktívne zapojenie do spoločnosti vo všetkých oblastiach života, vrátane podpory ich nezávislosti. Hlavnou stratégiou komisie je preto odstraňovanie bariér v meste Žilina, fyzických aj informačných.

Autor: MB

Komisia vznikla na základe podnetov a potrieb občanov so zdravotným postihnutím. V komisii sú zastúpené organizácie, ktoré združujú ľudí s fyzickým, sluchovým, zrakovým a mentálnym postihnutím, ako aj zamestnanci viacerých odborov MsÚ. Komisia funguje ako pracovná skupina a jej závery majú odporúčací charakter pre vedenie mesta. Konkrétne návrhy, ktoré predloží, budú ďalej predmetom schvaľovania iných komisií zastupiteľstva – najmä sociálnej, zdravotnej a bytovej.

Kroky a opatrenia, ktoré bude komisia prijímať, sa budú týkať najmä oblastí, ako sú:

1. Zastavané územie a verejné priestranstvá,
2. Doprava a súvisiaca infraštruktúra,
3. Informácie a komunikácia vrátane súvisiacich technológií,
4. Občianska vybavenosť a verejné služby.

Komisia spracuje a vyhodnotí na základe podnetov od jednotlivých organizácií a občanov aj pocitovú mapu bariér v meste Žilina.

Podľa štatútu komisie je potrebné prijať opatrenia v ôsmich oblastiach: bezbariérovosť, zapojenie osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti, rovnosť a spravodlivosť, zamestnanosť, vzdelávanie, sociálna inklúzia, celoživotné vzdelávanie a odborná príprava, sociálna podpora, zdravie a externá činnosť.

POCITOVÁ MAPA BARIÉR – MESTO Z POHĽADU INVALIDNÉHO VOZÍKA

Jednou z prvých aktivít členov komisie sa stalo mapovanie bariér v meste Žilina. Organizácie zastúpené v bezbariérovej komisii boli oslovené, aby sa počas letných a jesenných mesiacov 2020 pokúsili vytvoriť pocitovú mapu bariér získaných od svojich členov podľa jednotlivých druhov postihnutia.

Členovia Organizácie muskulárnych dystrofiíkov v SR v spolupráci s Agentúrou osobnej asistencie Žilina vypracovali pocitovú mapu na základe každodenných skúseností osôb na invalidných vozíkoch, a to na strategických, najviac frekventovaných miestach v Žiline. Výsledkom je zoznam niekoľkých desiatok fyzických bariér v meste spolu s návrhom vhodného riešenia. Za najväčších nepriateľov v tomto smere sa považujú schody, vysoké obrubníky chodníkov, rozbité komunikácie s nerovným povrchom, nečistota chodníkov (blato, lístie, sneh) či mechanické otváranie dverí. Niekde je nutné namontovať zdvíhaciu plošinu alebo zabezpečiť schodolez. Na úradoch a v budovách inštitúcií často chýbajú pomôcky pre nevidiacich a nepočujúcich, zamestnanci klientskych centier potrebujú poznať zásady správnej komunikácie s ľuďmi so sluchovým či zrakovým postihnutím. Pociťová mapa je otvoreným dokumentom. Bariéry budú zaznamenané do mapy a publikované v priebehu budúceho roka. Materiál bude priebežne dopĺňaný o nové postrehy a poznatky.

Pociťová mapa upozorňuje na fyzické bariéry v meste.

ZEFEKTÍVNENIE STAVEBNÉHO DOZORU

Bezbariérové riešenia stavieb už majú oporu aj v slovenských zákonoch. Podľa stavebnej vyhlášky napríklad obrubník v mieste priechodu pre chodcov nesmie presahovať výšku 2 cm. Prax ukázala, že každý milimeter nad týmto limitom predstavuje pre vozičkára neprekonateľnú prekážku. Samozrejme, ideálny výškový rozdiel medzi pozemnými komunikáciami je nulový.

Napriek tomu sa aj pri nových stavbách vyskytujú problémy. Bezbariérová komisia preto v tomto smere žiada dôslednejšie dodržiavanie predpisov,

Komisia vznikla na základe podnetov a potrieb občanov so zdravotným postihnutím.

najmä pri opravách už jestvujúcich komunikácií. Pociťová mapa však nezabúda ani na pozitívne príklady stavieb. Sem sa radí napríklad Fakultná nemocnica s poliklinikou či budova mestského úradu, kde v oboch prípadoch je primeraný nájazd k hlavnému vchodu s miernym sklonom a dvere na fotobunku.

ODSTRAŇOVANIE BARIÉR NA ŠKOLÁCH

Ďalšou aktivitou bezbariérovej komisie bolo vypracovanie plánu debarierizácie mestských škôl a školských zariadení, ktorých je však vrátane ZUŠ a CVČ až 43. Bude potrebné pripraviť štúdie a dokumentáciu na postupnú debarierizáciu jednotlivých škôl. Komisia sa zhodla, že v tomto roku by bolo vhodné debarierizovať najmä 2 základné školy, ktoré navštevujú deti na invalidnom vozíku. Stavebné úpravy zamerané na odstraňovanie fyzických bariér v meste, vrátane škôl a školských zariadení, bude radnica realizovať postupne, podľa finančných možností. Peniaze na tieto účely sú zahrnuté aj v mestskom rozpočte na tento rok.

ČLENMI BEZBARIÉROVEJ KOMISIE SÚ:

RNDr. Radoslav Vozárik – Oddelenie dopravy, Odbor správy verejného priestranstva a životného prostredia, predseda bezbariérovej komisie,
 Mgr. et Mgr. Ľuboslava Figurová – Organizácia muskulárnych dystrofiíkov v SR, Agentúra osobnej asistencie Žilina,
 Mgr. et Mgr. Jana Filipová – Asociácia Nepočujúcich Slovenska ANEPS, Krajské centrum nepočujúcich ANEPS Žilina,
 Mgr. Erika Kanátová – Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Krajské stredisko Žilina,
 Mária Antalová – Slovenský zväz telesne postihnutých, Krajské stredisko SZTP,
 PhDr. Soňa Holúbková – Agentúra podporných služieb, n.o.,
 Monika Barčiaková Šlesárová – OZ Farebný štvorlístok,
 Ing. arch. Katarína Chromcová – Odbor riadenia projektov a investícií,
 Ing. arch. Eva Šimunová – Útvar hlavného architekta,
 PaedDr. Milena Demková – Oddelenie školstva a mládeže, Odbor školstva, kultúry, športu, cestovného ruchu a miestneho rozvoja,
 Ing. Mgr. Katarína Gazdíkova, PhD. – Odbor komunikácie a vzťahov s verejnosťou,
 Mgr. Katarína Praženicová – Odbor sociálny a bytový,
 „Ing. Barbora Birnerová, PhD. – záštitá viceprimátorky nad fungovaním bezbariérovej komisie“

Prebiehajúce práce na budovaní kanalizácie v Považskom Chlmcí.

ROK 2020 | ZREALIZOVANÉ PROJEKTY V NAŠOM MESTE

BUDOVANIE KANALIZÁCIE V POVAŽSKOM CHLMCI

Takmer 2,5 mil. eur bude stáť vybudovanie splaškovej kanalizácie v žilinskej mestskej časti Považský Chlmec. Stavebné práce sa začali na jeseň roka 2020 a boli naplánované na obdobie 10 mesiacov. Momentálne je zrealizovaných 60 % z celého diela.

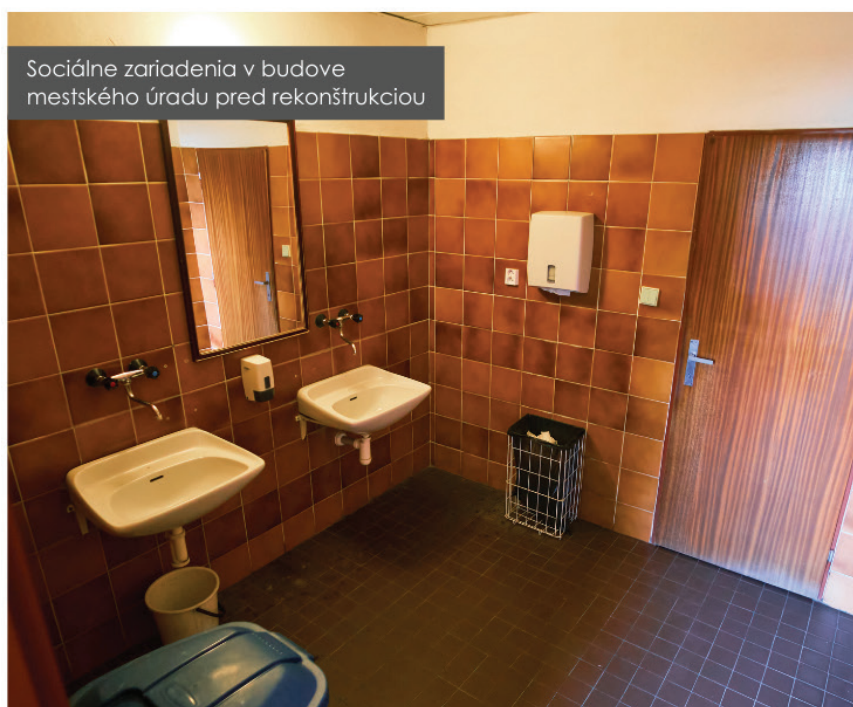
Mesto Žilina sa na financovaní stavby dohodlo so Severoslovenskými vodárňami a kanalizáciami, a. s. Samospráva prispeje sumou približne 1 milión eur. Práce na základe výsledku verejného obstarávania realizuje združenie VS-C Považský Chlmec VODOHOSPODÁRSKE STAVBY, a. s. – vedúci člen.

Novovybudovaná kanalizácia s dĺžkou asi 1,8 kilometra a takmer 500-metrový kanalizačný výtlak sa napojí na zrealizovanú kanalizačnú sieť vybudovanú v 1. etape stavby. Cez čerpaciu stanicu „ČS1“ vybudovanú v 1. etape budú splaškové vody odvedené popod vodný tok Kysuca až na Spoločnú čistiareň odpadových vôd Žilina.

REKONŠTRUKČNÉ PRÁCE V BUDOVE MESTSKÉHO ÚRADU

Investičné aktivity mesta sa v roku 2020 dotkli i samotnej budovy samosprávy, teda Mestského úradu v Žiline. Obnovou prešli sociálne zariadenia (dámske a pánske toalety) na troch poschodiach v budove v časti A. Taktiež sa zrekonštruovali priestory v časti budovy B, a to z dôvodu reorganizácie jednotlivých odborov. Týmto krokom došlo napríklad ku sceleniu Odboru riadenia projektov a investícií na jedno podlažie. Celkové finančné náklady na rekonštrukciu vnútorných priestorov predstavujú sumu cca 105 000 eur s DPH.

Okrem spomínanej rekonštrukcie mesto Žilina zazmluvnilo aj výmenu výťahov v bloku A budovy. V súčasnosti sú jestvujúce výťahy v stave, kedy nie je možné previesť takú opravu, ktorá by umožnila ich ďalšie bezpečné používanie. Výmena výťahov bude prebiehať do konca marca. Celková zmluvná cena tejto rekonštrukcie je 127 000 eur s DPH, pričom v súčasnosti je daná zákazka vo fáze vybavovania stavebného povolenia.

Sociálne zariadenia v budove mestského úradu pred rekonštrukciou

Zrekonštruované sociálne zariadenia v budove mestského úradu

Revitalizácia vnútrobloku Hliny I bola dokončená na jeseň 2020.

REVITALIZÁCIA VNÚTROBLOKU HLINY I

Vyššie 209-tisíc eur stála revitalizácia verejných priestorov na žilinskom sídlisku Hliny I. Rekonštrukčné práce sa začali v máji minulého roka. Mesto Žilina na uvedenú investičnú akciu získalo peniaze z Integrovaného regionálneho operačného programu. Samospráva obnovu vnútrobloku spolufinancovala z vlastných zdrojov sumou 10 500 eur.

Revitalizácia sa dotkla plochy vyše 2 700 m² so zameraním na vytvorenie širších možností trávenia voľného času. Dôraz sa kládol najmä na environmentálne riešenie situácie a zlepšenie životného prostredia.

Revitalizácia zahŕňala výsadbu novej zelene, rastlín, krov, stromov, ale aj rekonštrukciu spevnených plôch, stĺpového osvetlenia či osadenie mestského mobiliáru.

Zrekonštruované priestory prízemí obytneho domu č. 8110/45 na Solinkách

DENNÉ CENTRÁ NA SOLINKÁCH

Denné centrum pre seniorov na Solinkách vzniklo stavebnou úpravou prevádzkovej časti prízemí obytneho domu č. 8110/45. Priestor sa mestu podarilo zmodernizovať v hodnote 23 000 eur s DPH. Dispozičné riešenie tvorí zhromažďovaciu miestnosť s možnosťou rôznorodých spoločenských aktivít. Rozšírila sa kuchynka a taktiež sa zmodernizovali sociálne zariadenia s bezbariérovým prevedením pre vozičkárov. Vytvorila sa denná miestnosť s kanceláriou pre zamestnankyňu denného centra i nové skladové priestory a výlevka pre upratovačku.

Ďalšími stavebnými úpravami v spomínanej budove sa za 19 000 eur s DPH podarilo vybudovať denné centrum pre matky s deťmi. Priestory sú dispozične rozdelené na spoločenskú miestnosť, kuchynku a sociálne zariadenia. Modernizácia predstavovala stavebné úpravy – omietky, slaboprád, vykurovanie, zdravotnícka či nové vchodové dvere.

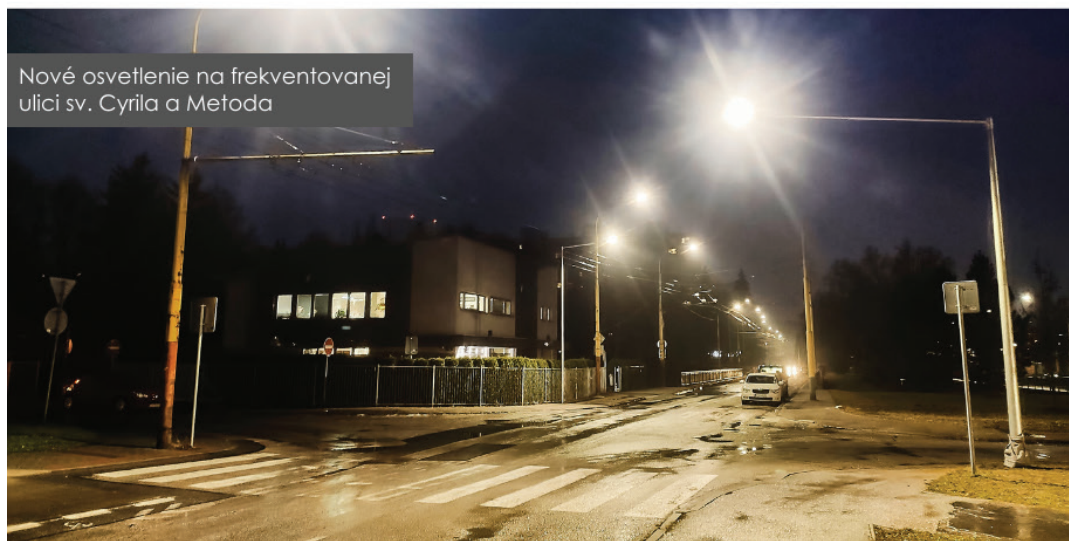
Dom smútku v mestskej časti Budatín je pokrytý novou strechou.

OBNOVA STRECHY NA DOME SMÚTKU V BUDATÍNE

Jednou z ďalších investičných aktivít mesta bola rekonštrukcia strechy na Dome smútku v mestskej časti Budatín. Jeho oprava už bola nevyhnutná.

Stavebnými prácami sa vyriešil havarijný stav časti krovu a šikmej pultovej strechy formou výmeny krytiny. Pôvodná keramická krytina bola nahradená drážkovanou (falcovanou) plechovou krytinou antracitovej farby.

Dielo je zrealizované a v súčasnosti sa nachádza v preberacom konaní. Cena tejto rekonštrukcie bola vyše 33 000 eur s DPH.

Nové osvetlenie na frekventovanej ulici sv. Cyrila a Metoda

OBNOVA OSVETLENIA NA SÍDLISKU VLČINCE

Sídlisko Vlčince má od konca roka 2020 ďalšiu ulicu s novým verejným osvetlením pri priechodoch pre chodcov.

Výmena osvetlenia sa zrealizovala na jednej z najfrekventovanejších ulíc, a to Ulice sv. Cyrila a Metoda, čím sa stala bezpečnejšou. Stavba je v súčasnosti funkčná a v preberacom konaní.

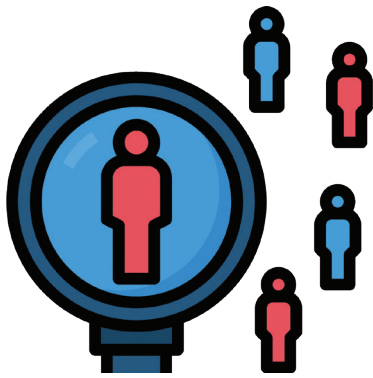
Na spomínanej ulici sa zrealizovalo osvetlenie troch existujúcich priechodov pre chodcov napojením z existujúceho verejného osvetlenia v celkovej hodnote viac ako 15 000 eur s DPH.

Autor: EL

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Na Slovensku aktuálne prebieha najrozsiahlejší projekt Štatistického úradu SR – sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021. S jeho realizáciou sa začalo v júni minulého roka a potrvá do konca marca. Sčítanie sa skladá z dvoch častí.

Autor: MB

PRVÁ FÁZA – SČÍTANIE DOMOV A BYTOV

Prebieha od 1. júna 2020 do 12. februára 2021. Sčítaním sú poverené mestá a obce, ktoré po prvýkrát v histórii zbierajú údaje o domoch a bytoch z existujúcich registrov, bez záfaže obyvateľov.

DRUHÁ FÁZA – SČÍTANIE OBYVATEĽOV

Uskutoční sa od 15. februára do 31. marca 2021.

POZOR!

Na Slovensku ide o prvé sčítanie výlučne elektronickou formou. Každý obyvateľ sa musí sčítať sám pomocou vlastného počítača, notebooku, tabletu alebo mobilu. Sčítanie je zákonná povinnosť každého obyvateľa SR. Za nesčítanie sa hrozí pokuta až do výšky 250 eur. Prejavme spolupatričnosť a pomôžme si navzájom. Pomôžme najmä tým, ktorí nemajú vytvorené podmienky pre sčítanie sa.

Čaká nás prvé elektronické sčítanie. Ako postupovať?

KAŽDÝ SA MUSÍ SČÍTAŤ SÁM

Sčítania sa musia zúčastniť všetci, ktorí majú v Slovenskej republike trvalý, prechodný, obvyklý alebo tolerovaný pobyt, teda nielen občania Slovenskej republiky, ale i cudzinci. Po prvýkrát v histórii Slovenska sa budeme sčítavať bez sčítacích komisárov, ktorí každého z nás navštívili v našich domovoch. Prioritne sa má každý obyvateľ sčítať sám alebo s pomocou blízkej osoby. Sčítanie sa realizuje vyplnením elektronického sčítacieho formulára. Sčítavať sa budeme jednoducho, z pohodlia domova a bez čakania – v čase, kedy nám to najviac vyhovuje. V súčasnej mimoriadnej epidemiologickej situácii je bezkontaktné sčítanie zároveň aj najbezpečnejší variant zapojenia sa do celonárodnej aktivity. V rámci rodiny môže túto administratívnu úlohu prevziať jeden člen, ktorý vykoná sčítanie za celú domácnosť.

Rozhodujúcim okamihom sčítania, na ktorý sa budú vzťahovať všetky nami vyplňané údaje, je 1. január 2021.

SČÍTANIE POMOCOU ASISTENTA

Vo výnimočných prípadoch, ak sa nemôžete alebo neviete sčítať sami, máte možnosť využiť službu asistovaného sčítania. Na Mestskom úrade v Žiline a na území mesta budú zriadené kontaktné miesta, kde vám so sčítaním pomôže stacionárny asistent.

Osobitnú kapitolu tvoria osoby so zdravotným postihnutím, seniori a digitálne vylúčené osoby, ktorým nemá kto pomôcť so sčítaním. Tí môžu telefonicky požiadať o pomoc mobilného asistenta, ktorý ich príde sčítať priamo domov.

Prečo sa sčítať? Sčítaním ovplyvníme život v meste

Sčítanie je mimoriadne dôležité aj pre samotných obyvateľov. Od jeho výsledkov sa odvíja výška podielových daní zo štátu, ktoré dostávajú na svoj chod jednotlivé samosprávy. Viac peňazí pre mesto znamená krajšie a kvalitnejšie prostredie, v ktorom denno-denne žijeme, pracujeme a trávime voľný čas. Každý Žilinčan svojím sčítaním sa prispieva na množstvo peňazí, vďaka ktorému môžeme realizovať nové investičné projekty, napredovať a zvelaďovať naše bezprostredné okolie.

PRÍNOS SČÍTANIA

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov ako jediné zisťovanie umožňuje zapojenie všetkých obyvateľov SR. Sčítanie prináša nenahraditeľné informácie o stave spoločnosti, o jej demografických, sociálno-ekonomických a kultúrnych štruktúrach, o domácnostiach obyvateľov a ich bývaní. Mnohé zo zisťovaných údajov v sčítaní obyvateľov, domov a bytov sú jedinečné a nie je možné ich v rovnakom rozsahu získať z iných zdrojov.

Sčítanie na Slovensku má viac ako 100-ročnú tradíciu a organizuje sa každých 10 rokov. Jeho výsledky odzrkadľujú, ako sa Slovenská republika a jej obyvateľia za toto obdobie zmenili. Má veľký význam pre podporu ďalšieho rozhodovania, čo môže posunúť Slovensko vpred vo viacerých oblastiach života. Vďaka výsledkom sčítania je možné efektívnejšie budovať, posilniť a plánovať dopravnú infraštruktúru, siete školských a zdravotníckych zariadení, oddychové zóny, parky, detské ihriská a športoviská.

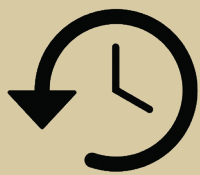
VŠETKY UŽITOČNÉ INFORMÁCIE týkajúce sa sčítania obyvateľov, domov a bytov nájdete na webovej stránke **www.scitanie.sk**.

Podrobné informácie týkajúce sa sčítania budeme priebežne zverejňovať aj na webovej stránke mesta zilina.sk, úradnej tabuli mesta, na facebooku Mesto Žilina, v mestskej mobilnej aplikácii a taktiež vo februárovom vydaní Radničných novín.

Zdroj: Štatistický úrad SR

História sčítania

Zdroj: Štatistický úrad SR

• **V roku 1784** sa začali v Uhorsku súpisy (väčšinou obyvateľov), ktoré sa opakovali v dvojročných obdobiach.

• Sčítanie ľudu **v roku 1857** sa po prvý raz uskutočnilo ku konkrétnemu dátumu – k 31. októbru 1857.

• Prvé moderné sčítanie ľudu bolo v roku 1869. Zákon o sčítaní ľudu **z 29. marca 1869** stanovil, že **po roku 1869** sa bude sčítanie vykonávať v desaťročných intervaloch vždy k 31. decembru v rokoch končiacich sa nulou, t. j. v roku 1880, 1890, 1900 a 1910. **Od roku 1869** sa sčítania ľudu uskutočňovali podľa zásad, ktoré stanovili medzinárodné štatistické kongresy.

• Prvé československé sčítanie ľudu a bytov sa spája s dátumom **15. február 1921**. Jeho právnym rámcom sa stal prvý československý zákon o sčítaní ľudu č. 256/222 Zb. z 8. apríla 1920. Toto i nasledujúce sčítanie v roku 1930 napriek použitým novým metódam bolo však v podstate pokračovaním rakúskych sčítaní.

• Sčítanie ľudu **v roku 1940** sa vykonalo len na území Slovenskej republiky **1939 – 1945**. Sčítaniu predchádzalo mimoriadne krajské sčítanie ľudu **v roku 1938**. Oficiálnym zámerom bolo zistiť „národnostný kataster“ na Slovensku. Politikum sčítania ľudu **v roku 1940** sa prejavilo už v zákone, ktorý osobitne vyčleňoval Židov a Cigánov (Rómov). Židia sa mohli hlásiť len k židovskej národnosti a Rómovia len k cigánskej. Prvé súhrnné a konečné dáta zo sčítania **1940** sa publikovali až v rokoch **1946 a 1947**, a to údaje za okresy o národnosti, náboženstve a ekonomickej aktivite obyvateľov a sumárny celoslovenský údaj o vekovej štruktúre populácie Slovenska.

• Dopyt po štatistických údajoch spôsobený veľkými povojnovými zmenami v počte a štruktúre obyvateľstva podnietil vykonanie stručných súpisov obyvateľstva ešte pred plánovaným sčítaním ľudu **v roku 1950**. Na Slovensku sa uskutočnil iba súpis obyvateľstva, a to **k 4. októbru 1946**. V Čechách sa najskôr (k 31. máju 1946) vykonal súpis domov a bytov a až následne (k 22. máju 1947) súpis obyvateľov. Na Slovensku sa súpisom získavali predovšetkým údaje o pracovných silách a spresňovali sa informácie súvisiace so zásobovaním obyvateľstva, v Čechách dátové podklady na účel národného poistenia.

• Sčítanie ľudu, ktoré sa uskutočnilo **k 1. marcu 1950**, bolo aj sčítaním domov a bytov na území štátu. Spolu s ním sa uskutočnil aj súpis priemyselných a živnostenských podnikov a súpis poľnohospodárskych podnikov.

• Sčítanie ľudu v roku 1961 (uskutočnilo sa k 1. marcu) možno považovať za začiatok novej etapy

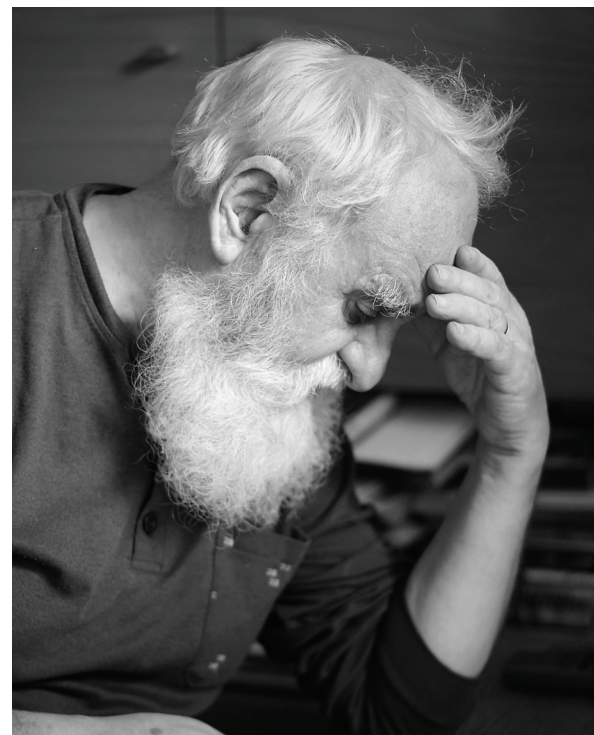
československých populačných sčítaní. Do histórie vstúpilo ako prvé integrované sčítanie obyvateľov, domácností, bytov a domov. Toto vzájomné prepojenie prinieslo celkom novú kvalitu údajov a výrazne sa rozšírili aj možnosti ich využitia. Hoci v nasledujúcich sčítaniach (k 1. decembru 1970 a k 1. novembru 1980) sa objavili niektoré nové aspekty a prístupy (najmä v oblasti spracovania údajov), východiskom pre nové chápanie významu sčítania zostalo sčítanie **z roku 1961**.

• **Od roku 1970** sa so sčítaním spájajú dvojpercentné výberové zisťovania v domácnostiach zamerané na sledovanie rozdielov v príjmoch rôznych skupín obyvateľstva a ďalšie oblasti vypovedajúce o životnej úrovni domácností. Údaje zo sčítaní **v rokoch 1970 a 1980** boli široko publikované. Časť z nich sa využila aj na zostavenie Retrospektívneho lexikónu obcí Československej socialistickej republiky **1950 – 1970** (Federálny štatistický úrad, 1978). Táto publikácia mimoriadneho významu zhromažďuje rôzne cenné údaje, napr. o vývoji a rozmiestnení obyvateľstva, o počte domov podľa obcí a ich častí, o vývoji názvov obcí a ďalšie.

• Sčítanie ľudu, domov a bytov **v roku 1991** bolo posledným československým sčítaním. Pri jeho realizácii, spracovaní údajov a publikovaní výsledkov sa použila moderná výpočtová technika. Do sčítania bola opäť zaradená otázka o náboženskom vyznaní obyvateľov a v porovnaní s predchádzajúcimi sčítaniami sa rozšírila aj škála zisťovaných národností (po prvý raz sa zisťovala osobitne rómska národnosť). Vzhľadom na politické zmeny sa značne zúžil pripravovaný široký rozsah publikovaných výsledkov. Mnohé pôvodne plánované štatistické prehľady neboli spracované. Primárne údaje uložené na pamäťových médiách umožnili realizovať prepočet výsledkov sčítania z roku 1991 na zmenenú územnú organizáciu Slovenskej republiky.

• Sčítanie obyvateľov, domov a bytov **v roku 2001** vychádzalo z metodických odporúčaní Organizácie Spojených národov a Európskej únie. Rozhodujúcim okamihom sčítania **bol 26. máj 2001**. Údaje aktuálne k tomuto dátumu sa zisťovali metódou samosčítania, t. j. do sčítacích formulárov ich zapisovali sami obyvatelia. Legislatívnu, organizačnú a metodickú prípravu sčítania, ako aj spôsob zberu, spracovania, publikovania a prezentácie získaných údajov zabezpečoval po prvý raz v histórii v celom rozsahu Štatistický úrad Slovenskej republiky.

• Sčítanie obyvateľov, domov a bytov **v roku 2011** sa vykonalo na území Slovenskej republiky k 21. máju. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 763/2008 zaviazalo všetky členské štáty Európskej únie uskutočniť sčítanie v tom istom roku podľa rovnakých, resp. porovnateľných definícií. Toto sčítanie bolo výnimočné aj tým, že po prvý raz v histórii si obyvatelia mohli vybrať, či sčítacie formuláre vyplnia v listinnej podobe alebo v elektronickej forme. Osobitnú pozornosť si zaslúži aj spôsob sprístupnenia výsledkov sčítania **2011** podľa zjednotených požiadaviek Eurostatu obsiahnutých v nariadeniach Európskeho parlamentu, Rady (ES) a Komisie prostredníctvom aplikačného systému Census Hub.

Vo veku 85 rokov zomrel významný žilinský akademický sochár Štefan Pelikán.

Autor: KŠ

Štefan Pelikán pochádzal z Lietavskej Lúčky, kde strávil takmer celý život. Bol umelcom širokého záberu. Objekty jeho tvorivých záujmov boli neobyčajne rozsiahle: **maľarska tvorba** (krajiná, portrét i zátišie), **grafika** (volná kompozícia, figuratívna tvorba, krajina, úžitkové grafické žánre), ale i **scénografické štúdie** pre divadelné hry, televíziu či módne prehliadky. Dominantou však bola uňho **sochárska práca**. Pracoval s hlinou, drevom, kameňom, bronzom, mosadzou, medťou, betónom. Jeho diela sú súčasťou súkromných zbierok milovníkov umenia nielen na Slovensku, ale aj v Českej republike, Spojených štátoch amerických, Francúzsku, Rusku či v africkom štáte Burkina-Faso.

Z pamätníkovej tvorby Štefana Pelikána hodno spomenúť Pamätník SNP v Lietavskej Lúčke, Pamätník oslobodenia v Zliechove, Pamätník kapitána Georgesa Lannuriena vo francúzskom

Roscofe a pomník s bustou Jozefa Gabčíka na nádvorí kasární elitného 5. pluku špeciálneho urberu. Objekty jeho tvorivých záujmov boli neobyčajne rozsiahle: **maľarska tvorba** (krajiná, portrét i zátišie), **grafika** (volná kompozícia, figuratívna tvorba, krajina, úžitkové grafické žánre), ale i **scénografické štúdie** pre divadelné hry, televíziu či módne prehliadky. Dominantou však bola uňho **sochárska práca**. Pracoval s hlinou, drevom, kameňom, bronzom, mosadzou, medťou, betónom. Jeho diela sú súčasťou súkromných zbierok milovníkov umenia nielen na Slovensku, ale aj v Českej republike, Spojených štátoch amerických, Francúzsku, Rusku či v africkom štáte Burkina-Faso.

Akademický sochár Štefan Pelikán bol umelcom, pre ktorého boli príznačné tri vzácne ľudské vlastnosti: skromnosť, pracovitosť a pokora. Pokora bola asi jeho najdominantnejšou črtou. Pokora pred ľuďmi, prírodou, slovenskou krajinou s jej neopakovateľnými výtvarnými motívmi a zátišiami, pokora pred odkazom jednoduchého robotného človeka.

Štefan Pelikán zomrel vo veku 85 rokov v piatok 27. novembra 2020 v Žiline.

Čeť jeho pamiatke!

NOVOROČNÁ FOTOGRAFICKÁ SÚŤAŽ

Už ste si odfotili zimnú Žilinu?

Aj chladné počasie ponúka profesionálom i príležitostným fotografom veľa možností, ako zachytiť krásy nášho mesta zo zaujímavého uhla pohľadu. Ak aj vás niektoré prírodné úkazy prinútili vytiahnuť mobil z vrečka a zachytiť peknú momentku, neváhajte a prihláste sa do našej súťaže.

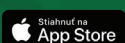
Pošlite nám vašu najkrajšiu fotku Žiliny vytvorenú počas tejto sezóny a my vás zaradíme do žrebovania o pekné ceny.

Fotografie nám posielajte na emailovú adresu hovorca@zilina.sk do 20. januára. Najkrajšie snímky zverejníme vo februárovom vydaní Radničných novín.

MESTO ŽILINA V NOVEJ APLIKÁCII OD 1. JANUÁRA 2021

SŤAHUJTE APLIKÁCIU
ŽILINA
OFICIÁLNA MOBILNÁ APLIKÁCIA

AKTUALITY

PODUJATIA

OZNAMY

DOPRAVA

ODSTÁVKY
A PORUCHY

ŽIVOTNÉ
SITUÁCIE

ZLEPŠI
MESTO

POVEDZ
NÁZOR

ONLINE
REZERVÁCIE

REGISTRÁCIA NA ĎALŠÍ ROČNÍK BEŽECKO-CHARITATÍVNEHO PODUJATIA

Wings for Life 2021 je spustená.

Žilina opäť aj tento rok pobeží s celým svetom pre dobrú vec. Behom podporíme tých, ktorí bežať nemôžu.

100 % zo štartovného vo výške 15 eur pôjde na podporu výskumu poranení miechy. Podujatie je naplánované na nedeľu 9. mája o 13.00 hod. Štartovať sa bude z Budatínskeho parku.

Ak chcete s celým svetom bežať práve u nás v Žiline, zaregistrujte sa, stiahnite si aplikáciu (App Run) do svojho mobilu a vyberte si lokalitu Žilina. Pre prvých prihlásených sú pripravené tričká s logom podujatia.

Tento pretek je špecifický v tom, že sa štartuje na celom svete v jednom momente, v Japonsku pri západe slnka, v USA pri východe slnka a u nás v Európe na pravé poludnie. Tak neváhajte, zapojte sa a podporte dobrú vec. Tešíme sa na vás.

Všetky informácie o podujatí a registrácii nájdete na:

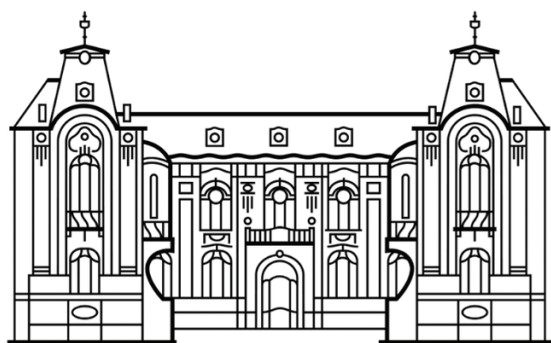
www.redbull.com/sk-sk/wings-for-life-world-run-2021-datum-ako-sa-registrovat

ROSENFELDOV PALÁC

program

január 2021

21. 1.
SPRÍSTUPNENIE VÝSTAVY Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave / Katedra mal + by
Skupinová výstava študentov pod vedením vedúcej katedry, Klaudie Kosziby.

14. 1. 19.00
KONCERT Musica Vista / Winter time special
Vystúpia Ján Kopčák (saxofón), Radovan Varga (husle), Diana Čornaková (fagot), Ivana Mikundová (cimbal) a Zuzana Srogončíková Melicharová (klavír). (Vstup 3/2 €)

23. 1. 10.00
INKLUZÍVNE KINO Mimi a Líza (r. Katarína Kerekesová, 2011)
Senzoricky prispôsobené premietania pre deti s poruchou vnímania.

23. 1. 14.00
RODINNÁ SOBOTA Plagáty / Tvorivá dielňa pre deti
Účasť podmienená prihlásením.

26. 1. 17.00
PREDNÁŠKA Putovanie k princeznej z UKOKU
Prednáša cestovateľ Vojtech Hank.

28. 1. 17.00
GENIUS LOCI Slovenský Červený kríž
Hostami moderovanej diskusie sú Peter Martinek a Martin Brňák. Moderátorom diskusie je Dominika Stránska.

RADNIČNÉ NOVINY
MESTA ŽILINAČÍSLO 1
ROČNÍK 3ZADARMO
do každej schránkywww.zilina.sk
f Mesto Žilina

Adresa redakcie: Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina
Šéfredaktorka: Katarína Gazdíkova
Redaktori: Erika Lašútová, Andrea Bialoňová, Vladimír Miškovčík, Kristína Šimurdová, Martina Brnčalová
Grafické spracovanie: Barbora Obertová
Fotografie: Dávid Mičuch, Dávid Lajmon

Jazykové korektúry: Jana Matušková
Redakčná rada: Ján Ničík, zamestnanci MsÚ
Akékoľvek šírenie, rozmnožovanie textu, fotografií, grafov je možné len so súhlasom vydavateľa.

Distribuuje: Slovenská pošta, a.s.
Tlač: Petit Press, a.s.

Evidenčné číslo: EV 5837/19
ISSN 1339-8830
Vydáva: Mesto Žilina, Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina, tel.: 041/ 7063 111
IČO: 00 321 796

Náklad: 36 500 kusov
Periodicita: mesačník

MESTSKÉ
DIVADLO
ŽILINA

JANUÁR PROGRAM

29. DIVADELNÁ SEZÓNA 2020/2021

www.divadlozilina.eu

E. LEHOTSKÁ^{AH} A B. ZACHAR V INSCENÁCII **SÁM SEBE SÁM**

PIATOK	15	19:00 / VELKÁ SÁLA / 15+ / 155 MIN	PRACHY! TRAGIKOMÉDIA / TEXT ANDREAS SAUTER, BERNHARD STUDLAR / RÉŽIA MARIÁN AMSLER^{AH}
SOBOTA	16	19:00 / VELKÁ SÁLA / 15+ / 90 MIN	HOLUBY KOMÉDIA / TEXT DAVID GIESELMANN / RÉŽIA LUBOMÍR VAJDIČKA^{AH}
ŠTVRTOK	21	19:00 / VELKÁ SÁLA / 15+ / 85 MIN	ŽLTÁ ČIARA KOMÉDIA / TEXT JULI ZEH, CHARLOTTE ROOS / RÉŽIA EDUARD KUDLÁČ
PIATOK	22	19:00 / VELKÁ SÁLA / 18+ / 85 MIN	TRIKY, FET A MAKÁČI KOMÉDIA / TEXT MOHAMED ROUABHI / RÉŽIA EDUARD KUDLÁČ
SOBOTA	23	19:00 / VELKÁ SÁLA / 18+ / 90 MIN	SÁM SEBE SÁM TRAGIKOMÉDIA / TEXT MICHAELA ZAKUŤANSKÁ / RÉŽIA JIRÍ POKORNÝ^{AH}
ŠTVRTOK	28	19:00 / VELKÁ SÁLA / 15+ / 60 MIN	BEZZUBATÁ INERNÁLNA PSYCHOFRÁŠKA / TEXT MIKLÓS FORGÁCS / RÉŽIA EDUARD KUDLÁČ
PIATOK	29	19:00 / VELKÁ SÁLA / 15+ / 50 MIN	DEŇ, KEĎ SOM JA UŽ VIAC NEBOL JA DRÁMA / TEXT ROLAND SCHIMMELPFENNIG / RÉŽIA EDUARD KUDLÁČ
SOBOTA	30	19:00 / VELKÁ SÁLA / 15+ / 90 MIN	NEZNÁŠAM ŤA! SITUAČNÁ KOMÉDIA / TEXT MICHAL TOMASY A KOLEKTÍV / RÉŽIA MICHAL TOMASY^{AH}

PRIPRAVUJEME VO FEBRUÁRI

PIATOK	12	18:00 / ŠTÚDIO / V. GENERÁLKA	NIEKTO PRÍDE TEXT JON FOSSE / RÉŽIA EDUARD KUDLÁČ
SOBOTA	13	19:00 / ŠTÚDIO / PREMIÉRA	NIEKTO PRÍDE TEXT JON FOSSE / RÉŽIA EDUARD KUDLÁČ

2021

Študenti do 26 a seniori od 60 rokov zľava, okrem premiér, predpremiér a hostí, ZŤP zľava 50%. Pre organizované skupiny ponúkame špeciálne ceny.

Študenti konzervatórií, VSMU v Bratislave, AU v Banskej Bystrici, DAMU v Prahe a divadelnej majú po predložení preukazu školy vstup za 1€ / nevzťahuje sa na hostujúce predstavenie; ponuka platí len pri voľnej kapacite sály, bez možnosti rezervácie.

ADRESA Horný Val 3, 010 01 Žilina, Slovakia / **E-MAIL** pokladna@divadlozilina.eu / **TELEFÓN** 041 381 0000 / **MOBIL** 0911 148 446 / **ONLINE PREDAJ VSTUPENIEK NA** www.divadlozilina.eu / **ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ**
DIVADELNÁ KAVIAREŇ PODĽA AKTUÁLNYCH EPIDEMIOLOGICKÝCH OPATRENÍ